

Nu tror jeg på, at EU-patentet kommer!

Nu mangler kun Tysklands godkendelse af EU-aftalen om en fælles patentdomstol, men enhedspatentsystemet vil træde i kraft i starten af det nye år.

Foto: Pixabay

Af Anders Heebøll-Nielsen,
Senior European Patent Attorney,
AWA Denmark A/S

I 2014 stemte vi for, at Danmark skal tilslutte sig EU-aftalen om en fælles patentdomstol, og sidenhen synes ingenting at være sket. Efter folkeafstemningen døde al snak om det europæiske enhedspatent ud i de danske medier, men sagen ligger naturligvis ikke stille, og

vi venter nu på udviklingen uden for Danmark. I denne artikel sammenfatter jeg status, og hvad der er sket siden folkeafstemningen.

Udgangspunktet for enhedspatentet

Lissabontraktaten åbnede for, at grupper af EU-lande kan arbejde mod ønskede mål (under et "forstærket samarbejde"), og i 2011 berettede jeg i Dansk Kemi

om, at de første skridt var taget mod et EU-patent med forslag til to forordninger [1]. Forordningerne (Europa-Parlamentets og Rådets Forordninger om gennemførelse af et forstærket samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse, nr.: 1257/2012, og om indførelse af enhedspatentbeskyttelse for så vidt angår gældende oversættelsesordninger, nr. 1260/2012) blev vedtaget i 2012 for alle EU-lande bortset fra Spanien og Italien.

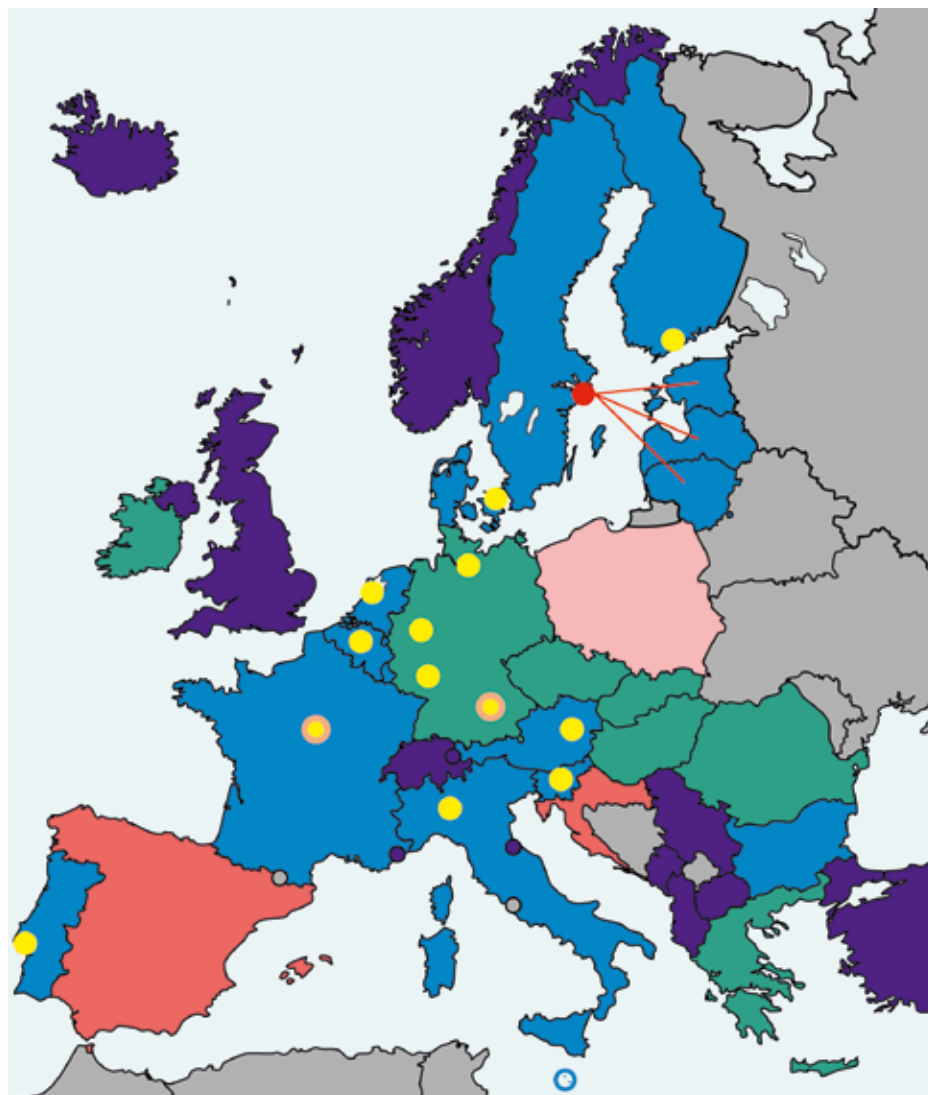
Da jeg igen skrev om EU-patentet i Dansk Kemi i 2013 [2], var den nødvendige aftale om en fælles patentdomstol (2013/C 175/01, "Aftalen") offentliggjort i EU-Tidende og lagt ud til ratifikation hos EU-landene. Det var Aftalen, vi stemte om ved folkeafstemningen. Danmark var blandt de første fem lande til at ratificere Aftalen, men Aftalen kan først træde i kraft, når 13 lande har ratificeret den, herunder de tre lande, hvor flest europæiske patenter er i kraft. I dag har 16 EU-lande ratificeret Aftalen, men Tyskland er endnu ikke blandt landene.

Hvorfor er vi ikke nået videre?

I 2013 spåede jeg, at enhedspatentsystemet kunne træde i kraft i 2015. Jeg var for optimistisk om forløbet for et komplekst internationalt system, men ikke desto mindre er det kun to hændelser, som især har forsinket systemet. Vigtige hændelser i forløbet er sammenfattet i tidslinjen, som kan ses på side 8.

Da Danmark stemte om Aftalen, var de tre lande med flest europæiske patenter Frankrig, Storbritannien og Tyskland. Storbritannien ratificerede tidligt Aftalen, men idet Aftalen er en mellemstatslig aftale og ikke EU-lov, blev det uklart, om Storbritannien kunne være med, da de ved Brexit-afstemningen stemte sig ud af EU. Aftalen er kun åben for EU-lande og angiver ikke, hvad der sker, hvis et land forlader EU. Et halvt år efter Brexit-afstemningen udtrykte Storbritanniens minister for intellektuel ejendomsret, at Storbritannien ville være med i Aftalen, da de ønskede at spille en aktiv rolle, så længe de er EU-medlem. Storbritannien trak sig sidenhen fra Aftalen og løste derved problemet.

Tysklands Forbundsdag stemte for Aftalen 10. marts 2017. Den tyske advokat Ingve Björn Stjerna har længe været en udtalt modstander af en fælles patentdomstol, og han anlagde tre uger senere en retssag ved Tysklands forfatnings-

Figur 1. De europæiske landes tilslutning til EU, patentsamarbejdet og enhedspatentet (venligst udlånt af Wikipedia).

domstol om, at Aftalen stred imod den tyske forfatning. Dermed blev projektet låst, og forfatningsdomstolen kunne tvinge hele projektet til at starte forfra, hvis Stjerna fik ret i sin påstand.

Godt tre år senere fastslog forfatningsdomstolen, at Aftalen ikke stred mod forfatningen. I et tilsyneladende tilfælde af politisk arrogance var Aftalen stemt igennem Forbundsdagen med langt færre end det nødvendige antal medlemmer i forhold til forfatningens krav. Dermed måtte Aftalen retur til Forbundsdagen, som endnu engang stemte for den, denne gang med tilstrækkelig deltagelse fra medlemmerne, for blot at se yderligere sagsanlæg ved forfatningsdomstolen. Stjernas to yderligere sagsanlæg blev dog hurtigt afvist.

Med den tyske præsidents accept blev Tysklands tilslutning en simpel formalitet, og dermed kunne Tyskland påtage sig en portvogterrolle, så de kan sætte systemet i kraft, når alle praktiske detaljer omkring den fælles patentdomstol er

på plads. De praktiske detaljer omfatter sekundær lovgivning, ordninger omkring dommerens ansættelse og pension, systemer til sagshåndtering samt meget andet.

Når enhedspatentsystemet er i kraft, vil europæiske patenter kunne registreres som enhedspatenter for de deltagende lande, eller de kan valideres, som det gøres i dag. Et patent kan dog ikke både valideres og eksistere som enhedspatent for det samme land. For lande som ikke er med i Aftalen, skal et patent fortsat valideres for at kunne håndhæves.

Patentdomstolens afdelinger

Aftalen definerer, at den fælles patentdomstol omfatter centrale afdelinger og nationale eller regionale afdelinger, og den definerer også, ved hvilken afdeling en retssag skal føres. Som en simpel huskeregel skal man indlede retssager om ens eget patent ved en national/regional afdeling, og retssager mod andres patenter indledes ved en central afdeling. Det vil sige, at retssager om krænkelse indle-

1. april 2023	Forventet ikrafttræden af enhedspatentsystemet
19. oktober 2022	85 dommere (herunder fem danskere) udpeget til UPC
6. oktober 2022	<i>UPC Preparatory team offentliggør forventet plan for ikrafttræden</i>
7. august 2021	Tysklands præsident accepterer Aftalen
23. juni 2021	BvR 2217/20 og BvR 2216/20 afvises af forfatningsdomstolen
18. december 2020	To nye sagsanlæg (BvR 2217/20, BvR 2216/20) ved Tysklands forfatningsdomstol
26. november 2020	Tysklands Forbundsdag stemmer for Aftalen med tilstrækkelig deltagelse
20. juli 2020	Storbritannien trækker sig fra Aftalen
13. februar 2020	Forfatningsdomstolens fastslår, at afstemningen i Forbundsdagen var ulovlig (BvR 739/17)
31. marts 2017	Sagsanlæg (BvR 739/17) ved Tysklands forfatningsdomstol
10. marts 2017	Tysklands Forbundsdag stemmer for Aftalen
28. november 2016	Storbritanniens IP-minister udtrykker, at Storbritannien vil tilslutte sig Aftalen
18. oktober 2016	Italiens senat stemmer for Aftalen
23. juni 2016	Storbritannien stemmer for at forlade EU
12. marts 2016	Storbritannien stemmer for Aftalen
25. maj 2014	Danmark stemmer for Aftalen ved en folkeafstemning
19. februar 2013	24 EU-lande underskriver aftalen om en fælles patentdomstol (2013/C 175/01, ”Aftalen”)
17. december 2012	Rådet vedtager forordningerne 1257/2012 og 1260/2012

Tidslinje for enhedspatentet.

des ved en national/regional afdeling, og retssager om ugyldighed indledes ved en central afdeling.

De tre centrale afdelinger var planlagt i London, Paris og München, hvor afdelingen i London var tiltænkt at håndtere sager om kemipatenter og lignende. Storbritannien trak sig fra Aftalen, og der skal findes et andet sted til kemiafdelingen, men dens placering er ikke besluttet endnu. Milano har foreslået sig selv, men flere andre byer synes også, de er det rette sted, og denne beslutning vil næppe blive truffet inden Aftalens ikrafttræden. Kemisager vil blive fordelt i de centrale afdelinger i Paris og München, indtil en erstatning for London er fundet.

Figur 1, side 7, viser de europæiske lande og deres tilknytning til EU og det europæiske patentsamarbejde. EU-lande er grønne eller blå, hvor de blå lande har ratificeret Aftalen, og de grønne lande har udtrykt at ville ratificere den. De røde lande vil ikke ratificere Aftalen (men kan når som helst gøre det), og de lilla lande er med i patentsamarbejdet, men ikke i EU. Figuren viser også placeringen af den fælles patentdomstols afdelinger - de gule mærker er nationale afdelinger, og de to orange ringe viser centrale afdelinger. Den eneste regionale

afdeling (rød) findes i Stockholm og er for Sverige og de baltiske lande. Det vil sige, at Malta og Bulgarien endnu ikke har planlagt nationale afdelinger.

Man kan vælge patentdomstolen fra

Når Aftalen er trådt i kraft, vil alle sager om europæiske patenter skulle føres ved den fælles patentdomstol, også sager om patenter der allerede er i kraft, eller fremtidige patenter, der valideres i stedet for at blive registreret som enhedspatenter. Aftalen har dog en overgangsordning på syv år, hvor en patenthaver kan vælge, at retssager fortsat skal føres ved nationale domstole. Denne mulighed betegnes ”*opting out*”, og valget skal træffes for hvert patent, som ønskes holdt udenfor den fælles patentdomstol. Patenthaver kan omgøre *opting out*-valget, men ellers gælder valget i patentets levetid, og *opting out* kan vælges, så længe der ikke er indledt en retssag ved den fælles patentdomstol.

Opting out-valget må baseres på en afvejning af tabet ved at miste et patent i alle lande på én gang eller i enkelte lande (efter en ugyldighedssag), i forhold til værdien af at stoppe en formodet krænker i alle lande på én gang

eller i enkelte lande (efter en krænkelsessag). Dermed synes *opting out* mest relevant for værdifulde patenter, for eksempel om lægemidler og lignende.

Afsluttende bemærkninger

På den første dag af den fjerde måned efter Tyskland har afsluttet sin ratificering vil Aftalen træde i kraft, og europæiske patenter vil kunne registreres som enhedspatenter. *Unified Patent Court (UPC) Preparatory team* har netop offentliggjort en plan for forløbet, og de forventer, at enhedspatentsystemet vil træde i kraft 1. april 2023. Læs mere på: www.unified-patent-court.org/ og www.epo.org/applying/european/unitary/upc.html.

E-mail:
Anders Heebøll-Nielsen:
anders.heeboll-nielsen@awa.com

Referencer

1. Heebøll-Nielsen, A. EU-patentet rykker nærmere. Dansk Kemi, 92, nr. 3, 2011, side 16-17.
2. Heebøll-Nielsen, A. Fremtidens EU-patentsystem. Dansk Kemi, 94, nr 11, 2013, side 16-17.